

การส่งเสริมอาชีพเย็บผ้าแก่กลุ่มสตรี

องค์การบริหารส่วนตำบลเทพมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลเทพมงคล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และรับจ้างทั่วไป ชาวบ้านยังคงดำเนินวิถีชีวิตในรูปแบบวิถีชนบท คือ ผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวมีหน้าที่ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนผู้หญิงจะอยู่บ้าน รับผิดชอบดูแลบุตรและงานในบ้านเรือนเป็นหลัก

ในช่วงก่อนปี 2540 กลุ่มสตรีแม่บ้านเคยมีอาชีพเสริม คือการทำดอกไม้ประดิษฐ์ โดยรับงานมาทำที่บ้าน ทำให้แม่บ้านสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว แต่หลังจากที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ทำให้เจ้าของธุรกิจจกดอกไม้ประดิษฐ์ประสบปัญหาทางธุรกิจและไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ส่งผลให้สตรีแม่บ้านว่างงาน ขาดรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว

ต่อมาแกนนำกลุ่มสตรีแม่บ้าน หมู่ที่ 8 จำนวน 15 คน ได้ปรึกษากันถึงอาชีพเสริมที่ตนเองสามารถนำมาทำที่บ้านได้ และได้ข้อตกลงร่วมกันว่าจะทำการเย็บผ้า โดยไปรับผ้ามาเย็บที่บ้านแล้วส่งไปขายที่ตลาดโบ๊เบ๊ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากแม่บ้านส่วนใหญ่ในตำบลมีความรู้เกี่ยวกับการเย็บผ้า กลุ่มแม่บ้านจึงได้เข้ามาปรึกษากับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัด อบต.เพื่อขอความช่วยเหลือ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: บางซ้าย

จังหวัด: พระนครศรีอยุธยา

ประชากร: 3,883 คน

พื้นที่: 31.975 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

อบต.เทพมงคลเห็นควรสนับสนุนจึงจัดทำโครงการ "การส่งเสริมอาชีพเย็บผ้าแก่กลุ่มสตรี" ในปี 2541 เพื่อส่งเสริมให้แม่บ้านในตำบลเทพมงคลให้มีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว โดยสามารถทำอาชีพเสริมพิเศษโดยไม่กระทบกับหน้าที่หลักคือการดูแลบ้าน และเพื่อกลุ่มแม่บ้านได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ด้านงบประมาณ

- อบต.สนับสนุนงบประมาณจำนวน 130,800 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น จักรเย็บผ้า เครื่องตัดผ้า โต๊ะตัดผ้า เข็มคู่ เครื่องยิงผ้า และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการ

2. ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจัดครูมาเป็นวิทยากรฝึกอบรมวิชาชีพการตัดเย็บเสื้อผ้าให้แก่กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งแบ่งเป็นหลักสูตรตามกลุ่มความสนใจ และหลักสูตรวิชาชีพการตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้น จำนวน 200 ชั่วโมง

3. ด้านการบริหารจัดการ

- จัดตั้งกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าอย่างเป็นทางการ ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่ม 156 คน และจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลางของกลุ่ม ณ หมู่ที่ 3 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและแจกจ่ายงานแก่สมาชิก
- จัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มเพื่อแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน จำนวน 6 คน แบ่งเป็น 3 ฝ่ายๆ ละ 2 คน คือ ฝ่ายดำเนินการผลิต มีหน้าที่ดูแลตรวจสอบการ

ตัดเย็บเสื้อผ้า ฝ่ายการเงินและบัญชี มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และฝ่ายการตลาด มีหน้าที่ประสานงานด้านการจัดหาตลาด

- ออกระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม ได้แก่
 - สมาชิกจะต้องถือหุ้นๆ ละ 80 บาท คนละ 10 หุ้น ปัจจุบันมีสมาชิก 156 คน จึงมีจำนวนหุ้นเท่ากับ 1,560 หุ้น มีวงระดมหุ้น จำนวน 124,800 บาท
 - เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ ไม่ว่าในเบื้องต้นจะตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นหรือไม่ก็ตาม
 - มีการแบ่งเงินปันผลจากกำไรให้กับสมาชิกทุกคน โดยจะปันผลให้แก่สมาชิกร้อยละ 70 และร้อยละ 30 จะนำไปใช้เป็นการบริหารจัดการ
 - แบ่งกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าออกเป็น 8 กลุ่มย่อยตามหมู่บ้าน มีการเลือกหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากลุ่มทำหน้าที่ประสานงานกับส่วนกลางหรือศูนย์ประสานงานของกลุ่ม และหัวหน้ากลุ่มจะเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงาน เมื่อชิ้นงานนั้นมีปัญหา หัวหน้ากลุ่มจะส่งกลับให้เจ้าของงานนำกลับไปซ่อม แล้วจึงนำออกจำหน่าย

4. ด้านการตลาด

- อบต.รับซื้อชุดนักเรียนซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม เพื่อนำมาแจกนักเรียนที่มีฐานะยากจนในตำบล จำนวน 50 คน คนละ 2 ชุด/ปี รวม 100 ชุด/ปี
- อบต.ช่วยจัดหาตลาดให้กับกลุ่ม โดยการประสานงานไปยังหน่วยราชการที่อยู่ในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ว่าตำบลเทพมณคลมีกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าที่มีฝีมือละเอียดราคาถูก และสามารถตัดเย็บตามแบบที่ต้องการได้ เช่น ติดต่อกับโรงเรียนในตำบลให้กับกลุ่ม ซึ่งโรงเรียนในตำบลสั่งตัดเย็บชุดกีฬา ชุดนักเรียน ฯลฯ ปีละประมาณ 1,200 ชุด และทางจำหน่ายให้กับโรงเรียนราคาต่ำกว่าในท้องตลาด เช่น เสื้อนักเรียนตัวละ 90 บาท กางเกงหรือกระโปรงนักเรียน ตัวละ 120 บาท กางเกงผ้าโหล 3 ตัว ราคา 100 บาท กางเกงผ้าธรรมดาทั่วไป ตัวละ 50 บาท เป็นต้น

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	1. งบประมาณจาก อบต.เทพมณคล ปี 2541 จำนวน 130,800 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
การระดมทุน/การระดมหุ้น	1. ระดมหุ้นจากสมาชิกจำนวน 156 คน คนละ 10 หุ้น หุ้นละ 80 บาท รวม 124,800 บาท
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. จักรเย็บผ้า จำนวน 16 ตัว ตัวละ 6,000 เป็นเงิน 96,000 บาท 2. เครื่องตัด จำนวน 8 ตัว ตัวละ 3,000 เป็นเงิน 24,000 บาท 3. โต๊ะตัดผ้า จำนวน 8 ตัว ตัวละ 1,000 บาท เป็นเงิน 8,000 บาท 4. เข็มคู่ 1 ชุด 800 บาท 5. เครื่องยิงผ้า 1 ชุด 2,000 บาท
บุคลากร	1. คณะกรรมการฝ่ายดำเนินการผลิต ทำหน้าที่ดูแลตรวจสอบคุณภาพของสินค้า จำนวน 2 คน ทำงานไม่กำหนดเวลาแน่นอน ขึ้นอยู่กับเวลาว่างและปริมาณการสั่งซื้อสินค้า 2. คณะกรรมการฝ่ายการเงินและบัญชี ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีรายรับ-รายจ่ายของกลุ่ม จำนวน 2 คน ทำงานเดือนละ 1 ครั้ง 3. คณะกรรมการฝ่ายการตลาด ทำหน้าที่ดูแลยอดขายสินค้า และจัดหาตลาด จำนวน 2 คน ไม่กำหนดเวลาทำงานแน่นอนแล้วแต่ความเหมาะสม 4. สมาชิกกลุ่ม ทำหน้าที่ในการตัดเย็บสินค้า จำนวน 156 คน รับผิดชอบงานทุกวัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ธันวาคม 40	- กลุ่มสตรีแม่บ้าน หมู่ที่ 8 จำนวน 15 คน ปรึกษาลงพื้นที่ปัญหาที่เกิดขึ้น และนำข้อสรุปไป ปรึกษากับ อบต. - ประชุมเวทีชาวบ้านทั้ง 8 หมู่บ้าน เพื่อหา ความต้องการของโครงการที่ขอมา - ทำประชาคมตำบล โดยนำข้อเสนอของแต่ ละหมู่บ้านเพื่อหาข้อสรุปของโครงการ	เจ้าหน้าที่อบต.ทุกคน ตัวแทนทั้ง 8 หมู่บ้าน
มกราคม 41	- ประชุมวางแผนการดำเนินการ - จัดทำรายละเอียดของโครงการกำหนด ระเบียบของกลุ่มและกำหนดศูนย์ประสานงาน กลางในการทำงานของกลุ่มที่หมู่ 3 - กำหนดสถานที่ ผู้รับผิดชอบโครงการ และ คณะกรรมการกลุ่ม	นายกอบต./ ปลัด อบต./ คณะกรรมการ กลุ่มตติเยสเสื่อผ้า
กุมภาพันธ์ 41	- อบรมวิชาการตัดเย็บเสื่อผ้าสตรีเบื้องต้น	คณะกรรมการกลุ่ม และครูจาก กศน.
มีนาคม 41	- จัดตั้งกลุ่มอย่างเป็นทางการ	อบต./ ประธานกลุ่ม/ คณะกรรมการกลุ่ม
เมษายน 41	- ดำเนินการผลิต - นำสินค้าออกขายที่ตลาดนัดของอำเภอ	ส ม า ขิ ก ก ลุ่ม / คณะกรรมการกลุ่ม และตัวแทนกลุ่ม
มิถุนายน 41	- ออกกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม	คณะกรรมการกลุ่ม/ อบต.
กรกฎาคม 41- ปัจจุบัน	- ดำเนินการตัดเย็บเสื่อผ้าและจัดจำหน่าย	ส ม า ขิ ก ก ลุ่ม / คณะกรรมการกลุ่ม

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร -- -- บทบาทความร่วมมือ --

กรรมการหมู่บ้าน จัดประชุมเพื่อรับสมัครบุคคลที่สนใจเข้าร่วมกลุ่มตัดเย็บเสื่อผ้าของ
หมู่บ้านตนเอง และนำเสนอรายชื่อต่ออบต.

ศูนย์การศึกษาชนบท เป็นวิทยากร และครูสอนวิชาการตัดเย็บเสื่อผ้าให้กับกลุ่มแม่บ้าน
โรงเรียนตำบลเทพมงคล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. แม่บ้านในตำบลเทพมงคลว่างงาน ไม่มีอาชีพเสริม และไม่สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับ
ครอบครัว เนื่องจากอาชีพการทำดอกไม้ประดิษฐ์ที่เคยรับมาทำที่บ้านมีอันต้องล้มเลิกกิจการไป

หลังการดำเนินการ

1. กลุ่มสตรีแม่บ้าน มีงานทำที่บ้าน และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว กลุ่มมีสมาชิกจำนวน 156 คน สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวได้โดยเฉลี่ยประมาณ 3,000-6,000 บาท/ คน/ เดือน
2. เกิดกิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างบุคคลในครอบครัว คือ พ่อแม่ลูกสามารถทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดความรัก ความอบอุ่นและความสามัคคีมากขึ้น
3. เกิดความร่วมมือ ความสามัคคีระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้าน และชุมชนกับ อบต.

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. แม่บ้านที่เป็นสมาชิกกลุ่มไม่ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากสามี	1. ให้แม่บ้านใช้ความอดทนในการอธิบายให้สามีฟัง และแสดงให้เห็นว่างานตัดเย็บที่สามารถสร้างรายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัวได้ นอกจากนั้นเมื่อสมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำงาน เช่น เด็กได้ช่วยตัดเย็บ ร้อยด้าย ทำให้เด็กๆ มีรายได้จากการช่วยแม่ทำงานอีกด้วย เมื่อเริ่มมีรายได้เข้ามาเสริมในครอบครัวในที่สุดจึงได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย
2. การจัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้ายังไม่กว้างเท่าที่ควร	2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดหาวิธีการแก้ปัญหา โดยจัดตั้งกรรมการขึ้นมา 1 ชุด เพื่อศึกษาตลาด และพบว่าตลาดเป้าหมายที่สำคัญคือ ตลาดในตำบลและเทพมณคลและตำบลข้างเคียง จึงเข้าไปทำการตลาดในตำบลและตำบลข้างเคียง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม และประสานงานที่ดี เช่น การแบ่งหน้าที่ของฝ่ายบริหารออกเป็นหลายฝ่ายทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน นอกจากนี้ เนื่องจากหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านอยู่ห่างไกลกันมาก การประสานงานที่ดีระหว่างหัวหน้ากลุ่มย่อยต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่ม ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ
2. การดำเนินการตลาดที่ดีและหาตลาดที่เหมาะสมทำให้กลุ่มสามารถดำเนินงานต่อไปได้
3. ความช่วยเหลือของอบต. ที่เข้ามาช่วยทางด้านงบประมาณในการจัดตั้งกลุ่ม และประสานงานกับสำนักงานการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้ากับแม่บ้าน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต. มีแผนการที่จะสนับสนุนกลุ่มโดยจะจัดซื้อเครื่องทอผ้าประเภทผ้าฝ้าย ผ้าไหม ให้กลุ่มทอผ้าฝ้าย และผ้าไหม เพื่อพัฒนาให้กลุ่มมีสินค้าที่หลากหลายขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ

บทบาทของสตรีกับการทำงานช่วยเหลือครอบครัว บางครั้งไม่จำเป็นจะต้องเข้าไปทำงานในโรงงานหรือเดินทางไปทำงานในสถานที่ห่างไกล การทำงานอยู่ที่บ้านถ้ามีใจรัก หรือมีความอดทน สิ่งที่จะได้รับคือ ความอบอุ่นภายในครอบครัว และการดำเนินการในรูปแบบกลุ่มนี้ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนภายในชุมชนกับ อบต. อีกด้วย

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายประเชษฐ เกตุวุฒิ
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเทพมงคล
ที่อยู่ : หมู่ 8 ตำบลเทพมงคล อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ : (035) 245-116

ชื่อ-นามสกุล : นายพิสกร วรรณศิริธรรม
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเทพมงคล
ที่อยู่ : หมู่ 8 ตำบลเทพมงคล อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทรศัพท์ : (035) 245-116

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2540

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 8 ตำบลเทพมงคล อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13270
ขนาดพื้นที่	31.975 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	6,016,370.01 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 4.90 % เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 5.03 % ค่าจ้างชั่วคราว
งบประมาณรายได้	7,819,474.18 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 4.85 % จัดเก็บเอง 54.66 % รัฐจัดเก็บให้ 40.49 % อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	9 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 6 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	4,003 คน
จำนวนครัวเรือน	752 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	15 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลเทพมงคลอยู่ห่างจากอำเภอบางช้างประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 46 กิโลเมตร มี 8 หมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม เป็นทุ่งโล่งไม่มีป่าไม้และภูเขา ฤดูฝนมีฝนตกชุก และมักมีน้ำหลากท่วมทั่วพื้นที่ของตำบล ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนาปรัง สวนผลไม้ นาบัว นาผักบุ้ง ทำประมง เลี้ยงสัตว์ รับจ้างและช่างฝีมือ ประชากรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ คนในชุมชนมีความใกล้ชิดกัน และรู้จักกันทั้งหมด ผู้คนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะในวันเทศกาลสำคัญ ตำบลเทพมงคลมีจุดเด่นที่สำคัญ คือเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรม เนื่องจากมีลำคลองและลำรางผ่านหลายสาย และมีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกต่อการเดินทางเข้ากรุงเทพและจังหวัดใกล้เคียง